

NOVÉ AMBÍCIE V NÁRODNOM CENTRE MEDIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE

MARTIN URMANIČ
generálny riaditeľ NCMK

Už dlhší čas sa nielen v médiách môžeme dopočuť o istej iniciatíve, ktorá si dala za cieľ spochybniť opodstatnenie existencie Ministerstva kultúry SR. Argument, že práve tento rezort je „požieračom“ peňazí, ktorých v štátnej pokladnici nie je dostatok, stojí na hlinených nohách. Kultúrny národ, za ktorý ten náš považujem, musí byť schopný rozvoj svojej kultúry podporovať. A nielen verbálne, ale aj v skutočnosti.

Mnoho ľudí vníma rezort kultúry cez prizmu divadiel a kín, prípadne cez múzeá a výstavy. Súhlasím. Veď práve tu sa dá najhmataateľnejšie ukázať, čo kultúra ponúka. Avšak kultúra nie sú len tieto inštitúcie. Je to celok, ktorého kolieska do seba zapadajú, tak ako bezchybne fungujúci mechanizmus hodín... Túto úlohu koliesok podieľajúcich sa na ťahaní celého kolosa zobrali na seba aj metodické centrá. To, že v minulosti dostali prívlastok národné, bolo údelom tej doby. Možno práve tá sa podpísala na fakte, že dnes sa slová *národný*, *národné* vnímajú dosť pejoratívne. Avšak nejde o názov, ide o obsah, o skutočnú činnosť a produkty, ktoré sa v daných inštitúciách pripravujú.

Národné centrum mediálnej komunikácie je jedným z takýchto pracovísk. Našou úlohou je príprava podkladov z oblasti médií, potrebných na prácu Ministerstva kultúry SR, ktoré na základe kompetenčného zákona dostalo do zoznamu úloh aj zodpovednosť za realizáciu transformácie mediálneho prostredia. Od novembra 1989 a povestných spoločensko-politických zmien sa práve v tejto oblasti neurobilo všetko to, čo sa sľubovalo. Preto dnes stojí ministerstvo kultúry pred dôležitými rozhodnutiami, smerujúcimi k zlepšeniu tohto stavu. A centrum zohráva v tomto procese dôležitú úlohu.

Sekcia výskumu verejnej mienky NCMK je tou časťou pracoviska, ktorá má na starosti prípravu a realizáciu výskumov zameraných na sledovanie postojov a názorov občanov Slovenska v oblasti médií, ale aj k najrôznejším spoločensko-politickým otázkam. Produkty tohto pracoviska aplikovaného sociologického výskumu sú charakteristické svojou presnosťou a spoľahlivosťou. V tomto kontexte je vhodné spomenúť, že práve naše centrum sa pri realizácii volebných preferencií a odhadov v súvislosti s parlamentnými voľbami 1998 najviac priblížilo skutočným výsledkom. Produkty sekcie sú vhodným zdrojom informácií pre potreby práce nielen nášho zriaďovateľa – Ministerstva kultúry SR, ale aj pre ďalšie orgány ústrednej štátnej správy. Kontinuálne výskumy verejnej mienky využívajú však aj iné subjekty.

Významným výskumom z posledného obdobia sa stal projekt *Verejnosť a médiá v jazykovo zmiešaných oblastiach Slovenska*. Koordinátorom projektu bol Mgr. František Šinka, CSc. Cieľom výskumu bolo zhromaždiť poznatky o vzťahu verejnosti k médiám v 12 vybraných okresoch južného Slovenska. Kritériom na výber týchto okresov bola ich komparácia s výskumom z roku 1995 a taktiež 25-percentný podiel obyvateľstva maďarskej národnosti. Výskum predstavuje pokus o zmapovanie účasti obyvateľstva maďarskej národnosti na mediálnej komunikácii prostredníctvom

slovenských médií. Taktiež sa snaží načrtnúť možnosti takto sprostredkovanej spoločenskej integrácie. Na základe objednávky ministerstva kultúry realizovalo NCMK v letných mesiacoch obsiahly výskum zacielený na obsahovú analýzu odborných periodík, ktorých vydávanie podporuje zo svojho rozpočtu rezort kultúry.

Do budúcnosti bude Sekcia výskumu verejnej mienky NCMK, prostredníctvom zástupcov nášho centra, významnou súčasťou medzirezortnej pracovnej skupiny zameranej na prípravu obyvateľstva na vstup SR do Severoatlantickej aliancie. Naša činnosť bude pozostávať z niekoľkých úloh: a) hodnotenie a analýza už zrealizovaných kontinuálnych výskumov verejnej mienky z oblasti názorov obyvateľstva na vstup do NATO a ich ďalšia realizácia; b) koncepčná príprava nových (obsahovo hlbšie zameraných) výskumov v spolupráci s expertmi z Ministerstva obrany SR tak, aby reagovali na potreby a požiadavky pracovnej skupiny; c) formulovanie záverov opierajúcich sa o výsledky výskumov, ako aj príprava návrhov na ďalšiu činnosť skupiny.

Práca NCMK v tomto ohľade definitívne nadobudne novú dimenziu – medzirezortnú spoluprácu. Bude sa pokračovať v tom, čo sa začalo prostredníctvom produktu *Denný informačný servis* (čo sa týka nákladov najlacnejší informačný systém v rámci orgánov ústrednej štátnej správy) – v nadrezortnej spolupráci zložiek, ktorých činnosť je vzájomne prospešná. Spomínaný informačný servis je produktom Odboru monitoringu a analýz NCMK, ktorého technický potenciál sám nabáda na realizáciu stále nových a zaujímavých aktivít. Jednou z nich je aj nedávno dokončené CD, nazvané *Prezidentské voľby 1999*. Má slúžiť potrebám Ministerstva kultúry SR, ďalších orgánov štátnej správy, ale aj odbornej obci. CD je komplexný informačný materiál, je zbierkou multimediálnych informácií, rozhovorov, diskusií, ale aj fotografií a videoklipov, ktoré sa týkajú volieb prezidenta v máji 1999. CD obsahuje aj zákon o priamej voľbe prezidenta. Časovo sú informácie ohraničené februárom 1999, keď sa začali diskusie o jednotlivých kandidátoch, ich vyjadrenia, ako aj vyjadrenia strán na ich adresu až po 1. jún 1999, keď sme zaznamenali prvé reakcie politikov a predstaviteľov politických strán na zvolenie nového prezidenta SR. Materiál je rozdelený na dve základné časti. Prvá – „technická“ – obsahuje inštalácie voľne šíriteľných programov potrebných na prezeranie obsahu CD. Jej súčasťou je aj samostatný program inštalácie databázy výsledkov 1. aj 2. kola volieb prezidenta. Výhodou a výpovednou hodnotou tejto databázy je to, že výsledky smerujú až na úroveň jednotlivých obcí, tak ako boli zverejnené na internetovej stránke Štatistického úradu SR. Databáza obsahuje jednoduché vyhľadávacie a triediace nástroje (napr. vyhľadanie obce, okresu, zoradenie podľa územnosprávneho členenia, podľa percentuálneho alebo absolútneho zisku hlasov pre konkrétneho kandidáta a pod.). V druhej časti sú multimediálne informácie rozdelené podľa jednotlivých (všetkých desiatich) kandidátov. Podľa výberu kandidáta je možné si prezrieť ich internetovú stránku (ak ju mali); videoklipy, ktorými sa prezentovali v STV, prezrieť si informácie, ktoré sa ho týkali v spravodajských reláciách STV, VTV alebo TV Markíza. Taktiež je možné vypočúť si originálne zvukové súbory z diskusií na STV, SRo, relácie TV Markíza *Na telo*. Je možné prezrieť si fotografie, ktoré boli dostupné na internete, prečítať textové správy z denníkov, týždenníkov. Tie sme zoradili chronologicky podľa týždňov od februára po 1. jún 1999 a nájdete tam aj životopisy a volebné programy kandidátov. Určite si CD *Prezidentské voľby 1999* zaslúži pozornosť. Nielen pre svoju aktuálnu výpovednú hodnotu, ale predovšetkým ako informačno-dokumentálny materiál smerujúci svojím „bohatstvom“ do budúcnosti. Som presvedčený, že aj týmto počínom sme malou mierou prispeli k tomu, že náš rezort nebude vnímaný, tak ako som to v úvode spomenul, za „požierača“ drahocenných a stále chýbajúcich peňazí...